

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2024
Β' ΦΑΣΗ

E_3.Λλ2Α(ε)

ΤΑΞΗ: Β' ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ: ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΜΑΘΗΜΑ: ΛΑΤΙΝΙΚΑ

Ημερομηνία: Σάββατο 20 Απριλίου 2024
Διάρκεια Εξέτασης: 2 ώρες

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

ΚΕΙΜΕΝΑ

Tarquinius Superbus, septimus atque ultimus regum, hoc modo imperium perdit. Filius eius Sextus Tarquinius pudicitiam Lucretiae, uxoris Collatini, laedit. Maritus et pater et Iunius Brutus eam maestam inveniunt. Illis femina cum lacrimis iniuriam aperit et cultro se ipsam interficit. Brutus ex vulnere dolore magno cultrum extrahit et delictum punire parat. Populum concitat et Tarquinio imperium adimit. Liber iam populus Rōmānus duo consules, Iunium Brutum et Tarquinium Collatinum, deligere constituit.

.....
Sulpicius Gallus legātus Luci Aemili Pauli erat, qui bellum adversus Persen regem gerēbat. Serēnā nocte subito luna defecerat; ob repentinum monstrum terror animos militum invaserat et exercitus fiduciam amiserat. **Tum Sulpicius Gallus de caeli ratione et de stellārum lunaeque statu ac motibus disputāvit eōque modo exercitum alacrem in pugnam misit. Sic liberāles artes Galli aditum ad illustrem illam Paulianam victoriam dedērunt.** Quia ille metum exercitus Rōmāni vicerat, imperātor adversarios vincere potuit!

.....
Post bellum Actiacum Cassius Parmensis, qui in exercitu M. Antōnii fuerat, Athēnas confūgit. Ibi vix animum sollicitum somno dederat, cum repente apparuit ei species horrenda. Existimāvit ad se venire hominem ingentis magnitudinis et facie squalidā, similem effigiēi mortui. Quem simul aspexit Cassius, timōrem

concepit nomenque eius audire cupivit. Respondit ille se esse Orcum. Turn terror Cassium concussit et e somno eum excitavit. Cassius servos inclamavit et de homine eos interrogavit. Illi neminem viderant. Cassius iterum se somno dedit eandemque speciem somniavit. Paucis post diebus res ipsa fidem somnii confirmavit. Nam Octavianus supplicio capitis eum adfecit.

- A1.** Να μεταφράσετε όσα τμήματα των αποσπασμάτων είναι γραμμένα με έντονη γραφή.

Μονάδες 20

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

- B1.** Να χαρακτηριστούν με το γράμμα **Σ (Σωστό)** ή με το γράμμα **Λ (Λάθος)** οι παρακάτω προτάσεις.

- α.** Η λατινική γλώσσα ήταν η διάλεκτος των Λατίνων, δηλαδή των κατοίκων της περιοχής του Λατίου, στην οποία βρίσκεται και η Ρώμη.
- β.** Η διαίρεση της λογοτεχνίας σε «χρυσό αιώνα», «αργυρό αιώνα» κ.λπ. συναντάται στη διαίρεση με ιστορικά κριτήρια.
- γ.** Η στιβαρότητα, η λογική και συντακτική οργάνωση, η τάση για λιτό, συγκεκριμένο και κατανοητό λόγο αποτελούν φυσικά χαρακτηριστικά της λατινικής γλώσσας.
- δ.** Η πρώτη περίοδος της κλασικής εποχής είναι γνωστή με τον όρο «Αυγούστειοι χρόνοι».
- ε.** Ο Μάρκος Τύλλιος Κικέρων θεωρείται κορυφαίος εκπρόσωπος της πεζογραφίας και ένας από τους μεγαλύτερους ρήτορες της αρχαιότητας.

Μονάδες 5

- B2.** Να αντιστοιχίσετε τους Ρωμαίους λογοτέχνες της **Στήλης Α** με το λογοτεχνικό είδος της **Στήλης Β** το οποίο υπηρέτησαν.

ΣΤΗΛΗ Α	ΣΤΗΛΗ Β
1. Ιούλιος Καίσαρ	
2. Βεργίλιος	α. Ποίηση
3. Κικέρων	
4. Κάτουλλος	β. Πεζογραφία
5. Βιτρούβιος	

Μονάδες 5

- B3.** Σε κάθε ομάδα λέξεων του παρακάτω πίνακα, να διαλέξετε ποια από τις δύο νεοελληνικές λέξεις (**α** ή **β**) της **στήλης Β** έχει ετυμολογική συγγένεια με τη λατινική λέξη της **στήλης Α**.

ΣΤΗΛΗ Α	ΣΤΗΛΗ Β
1. modo	α. μόδα
	β. μαέστρος

2. extrahit	α. έξι β. τρακτέρ
3. terror	α. τρομερός β. προσιτός
4. luna	α. λευκός β. γαλανός
5. confugit	α. καταρρίπτω β. καταφεύγω

Μονάδες 10

Γ. Να επιλέξετε από τις λατινικές φράσεις που σας δίνονται την κατάλληλη για να συμπληρώσετε τα κενά στις παρακάτω νεοελληνικές προτάσεις: **in memoriam, casus belli, alter ego, scripta manent, placebo,**

- i. Ο Peter Parker ζει διπλή ζωή· από τη μια είναι απλός φοιτητής και από την άλλη, το του, ο Spider-Man, πολεμάει το έγκλημα στη Νέα Υόρκη.
- ii. Η χρήση πυρηνικών όπλων θεωρείται από τη διεθνή κοινότητα.
- iii. Στη διαδικτυακή εποχή, το λατινικό ρητό είναι πιο επίκαιρο από ποτέ, καθώς ό,τι γράφεται στο διαδίκτυο μπορεί να μείνει εκεί για πάντα.
- iv. Οι ιατρικοί ερευνητές διεξήγαγαν μια δοκιμή, κατά την οποία η μισή ομάδα των συμμετεχόντων έλαβε το πραγματικό φάρμακο, ενώ η άλλη μισή έλαβε ένα
- v. Η βιβλιοθήκη κατασκευάστηκε του αγαπημένου καθηγητή μας, ο οποίος αφιέρωσε τη ζωή του στην παιδεία και τη γνώση.

Μονάδες 10

Δ1. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις:

imperium:	την κλητική πληθυντικού αριθμού
puccitiam:	τη δοτική ενικού αριθμού
cultro:	την αιτιατική πληθυντικού αριθμού
vulnere:	την αιτιατική ενικού αριθμού
serena nocte:	την αφαιρετική πληθυντικού αριθμού
motibus:	τη γενική πληθυντικού αριθμού
exercitum alacrem:	την αφαιρετική ενικού αριθμού
ingentis magnitudinis:	την κλητική ενικού αριθμού
facie:	τη γενική ενικού αριθμού
speciem:	την αιτιατική πληθυντικού αριθμού

Μονάδες 13

- Δ2. Να δοθούν οι ζητούμενοι τύποι των παρακάτω αντωνυμιών:
eius: τη γενική πληθυντικού αριθμού του ουδετέρου γένους
illam: τη δοτική ενικού στο ίδιο γένος
neminem: την ονομαστική πληθυντικού στο ίδιο γένος
Μονάδες 3
- Δ3. **Imperator adversarios vincere potuit:** Να μεταφέρετε όλους τους κλιτούς τύπους της πρότασης στην ίδια πτώση ή πρόσωπο του άλλου αριθμού.
Μονάδες 3
- Δ4. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθέναν από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους:
perdit: το β' πληθυντικό πρόσωπο του παρακειμένου της ενεργητικής φωνής
aperit: το α' πληθυντικό πρόσωπο του ενεστώτα της παθητικής φωνής
concitat: το απαρέμφατο του ενεστώτα της παθητικής φωνής
erat: το γ' πληθυντικό πρόσωπο του συντελεσμένου μέλλοντα
gerebat: το β' ενικό πρόσωπο του παρακειμένου της ενεργητικής φωνής
disputavit: το γ' ενικό πρόσωπο του παρατατικού της ενεργητικής φωνής
potuit: το β' πληθυντικό πρόσωπο του ενεστώτα
venire: το γ' ενικό πρόσωπο του υπερσυντελικού της ενεργητικής φωνής
concepit: το α' πληθυντικό πρόσωπο του ενεστώτα της ενεργητικής φωνής
respondit: το β' ενικό πρόσωπο του ενεστώτα της παθητικής φωνής
viderant: το γ' πληθυντικό πρόσωπο του μέλλοντα της ενεργητικής φωνής
Μονάδες 11
- E1. **Sextus Tarquinius, alacrem, vincere, Athenas:** Να αναγνωριστούν συντακτικά οι παραπάνω λέξεις των κειμένων.
Μονάδες 4
- E2. **Ibi vix animum sollicitum somno dederat, cum repente apparuit ei species horrenda:**
α) Να αναγνωρίσετε το είδος της δευτερεύουσας πρότασης και τον συντακτικό της ρόλο.
β) Να προσδιορίσετε το είδος του **cum**.
γ) Να αναφέρεται πώς εκφέρεται η δευτερεύουσα πρόταση (έγκλιση / χρόνος).
Μονάδες 3
- E3. **Maritus et pater eam maestam inveniunt:** Να μετατραπεί η ενεργητική σύνταξη σε παθητική.
Μονάδες 5

E4. Filius eius Sextus Tarquinius pudicitiam Lucretiae, uxoris Collatini, laedit:

Στην παραπάνω πρόταση:

- α) να αναγνωριστεί συντακτικά η λέξη **eius** και να επισημανθεί αν δηλώνει κτήση με ή χωρίς αυτοπάθεια
- β) να αντικατασταθεί η λέξη **eius** με τον σωστό τύπο της αντωνυμίας **suus-sua-suum** και να επισημανθεί η συντακτική διαφορά που προκύπτει

Μονάδες 2

E5. Paucis post diebus: Να δηλώσετε τον προσδιορισμό του χρόνου με εμπρόθετο προσδιορισμό αφού κάνετε τις απαραίτητες μεταβολές στις ήδη υπάρχουσες λέξεις.

Μονάδα 3

E6. Στο τελευταίο από τα αποσπάσματα που σας δόθηκαν («**Post bellum Actiacum...supplicio capitis eum adfecit.**») να εντοπίσετε και να χαρακτηρίσετε συντακτικά δύο (2) εμπρόθετους επιρρηματικούς προσδιορισμούς.

Εμπρόθετος προσδιορισμός	Επιρρηματική σχέση που δηλώνεται	Όρος στον οποίο αναφέρεται
1.		
2.		

Μονάδες 3